

Uusi arenguid *suuna* suunal

Tiina Leemets

eesti keele instituudi teadur

Et eesti keeles on viimastel aastakümnetel kahanenud sõna *poole* tarvis, sest teda kipub välja tõrjuma kitsama tähendusega *suunas*, sellele on juba mitu korda tähelepanu juhitud.¹ Alanud aastatuhandel on aga sagenenud hoopis sõna *suund* kasutamine väliskohakäänetes (*suunale*, *suunal*, *suunalt*), tihtipeale ääretult umbmäärases tähenduses.

Buss nr 40 sõidab kesklinna suunal

Suund tähendab liikumise sihti. Saab rääkida näiteks tuule, tsükloni, hoovuse suunast, voolu- ja liikumissuunast ning sellest, kuidas tuul või purjekas muudab suunda (ehk pöörab). Ent *tuul puhub loodest* on täpselt sama arusaadav ja palju loomulikum väljendusviis kui *tuul puhub loode suunast* või *suunalt*. Mingis suunas liikumine peaks olema enam-vähem sirgjooneline: orkaan liigub üle maade ja merede kagu suunas (ehk kagu poole ehk kagusse), aga auto sõidab Tartu poole ja Juku kõnnib kooli poole, vahepeal teeristil suunda vahetades.

Lugedes, et miski asub näiteks *põhja suunal*, saab mõttest küll aru, kuid see väljendusviis ei ole millegi poolest selgem ega parem kui *põhja pool* või *põhjas*. Õnneks ei ole seni veel juhtunud kuulma, et päike tõuseks ida suunalt ja loojuks lääne suunale.

Eesti suurima maakonna keskus Pärnu kaotab kinnisvaraarendajate hoogsa tegevusega silmaga nähtavat piiri linna ja maa vahel, uuselamurajoonid ääristavad suvepealinna ümbrust põhimaanteed ääres ja ainult läänesuunal tõmbab laht piduri peale. (Postimees 11.11.2006) → läänes, lääne pool

Kui „põld ümbritseb maja kolmel suunal” või „võitlejad andsid vastulöögi neljalt suunalt”, tasub meelde tuletada ka sõnu *külj* ja *kant*: põld ümbritseb maja *kolmelt poolt* ~ *kolmest küljest* ~ *kolmest kandist*, vastulöök anti *neljast küljest* ~ *igast küljest* ~ *kõigilt külgedelt*.

Üks valdkond, kus suuna sõna sageli kasutatakse, on liikluskorraldus ja transport. Suund paistab siin asendavat ka liini, suunavööndit jm. (Paljudes selle artikli näidetes leidub muidki vigu, enamik jääb siinkohal parandamata.)

Ühistransport võimaldab liikuma pääsemist **Põlva suunal**, **Võru suunal** ei saa hommikul vara liikuma. (Projekti „Hei, Eesti!” kodulehelt www.etv.ee/vallad) → võimaldab liikuda, pääseda liikuma **Põlva poole**, **Võru poole**

Autobussid nr 40 ja 48 sõidavad **kesklinna suunal** ümbersõidumarsruudil Estonia puiestee, Gonsiori tänav, Raua tänav, Pronksi tänav, Jõe tänav, Ahtri tänav ja Hobujaama tänav ning **kesklinnast väljuval suunal** marsruudil Hobujaama tänav, Ahtri tänav .. (pressiteade 17.07.2003, www.tak.ee) → sõidavad **kesklinna poole** ~ **kesklinna ja kesklinnast välja**

Kolm sama turismigrupi tädi saavad erinevatesse taksodesse pead pistes ja **suunal sadam–Viru** sõiduhinda küsides reeglina ka kolm erinevat vastust. (Postimees 13.07.2004) → **sadamast Viru juurde** ~ **Virusse sõidu** ~ **sõitmise hinda küsides**

Antov märkis, et kui ristmikul koguneb **ühele suunale** pikem järjekord, on võimalik seadistada ka fooriprogramme nii, et **sellele suunale** rohkem teed anda. (Postimees 22.04.2005) → kui **ühele poole** ~ **ühte külge** koguneb järjekord, on võimalik **neile sõidukitele** teed anda

Edelaraudtee tihendab liiklust **Tallinna-Tartu suunal**. Riigisisest reisirongiliiklust korraldava Edelaraudtee suurendab alates 28. maist **Tallinna-Tartu suunal** liiklustihedust ning toob reedeti ja laupäeviti liinile täiendavad kiirrongid. (Ärileht Online 17.05.2006) → tihendab liiklust **Tallinna ja Tartu vahel** ~ **Tallinna-Tartu liinil**, tihendab Tallinna ja Tartu vahelist liiklust

Hiljuti urvaplaastrit teeninud Estonian Air on saanud **Amsterdami suunale** endale tasemel võistleja [KLM-i]. (Eesti Ekspress 06.04.2005) → **Amsterdami liinile** ~ **lendudele**

Hind sisaldab: reisijapiletid kahele reisijale **suunal** Tallinn-Stockholm-Tallinn, .. (www.tallink.ee) → hinna sees on kaks piletit **liinil(e)** Tallinn-Stockholm-Tallinn ~ Tallinna-Stockholmi-Tallinna **liinil(e)**

Eesti keele instituudi tekstikorpuses on teiste hulgas näide: **ühel suunal edasi-tagasi**. Kontekst paraku ei selgu, aga edasi-tagasiliikumine ei saa nii või teisiti olla vähemat kui kahesuunaline.

Töö käib toidu kvaliteedi ja ohutuse suunal

Õppekorralduses on mingi ainevaldkonna kursuste kogum nimetatud õppesuunaks. Rektsioon (kas õpitakse *millel* või *milles*) paistab seejuures kõikuvat ja *mingil suunal* ~ *mingis suunas* õppimine mõjub igal juhul kantseliitlikult.

Koolis on kaks õppesuunda: klassikaline ja pop-jazz. Klassikalisel suunal saab õppida klaverit, keelpille, puhkpille, löökpille, laulu, akordioni, kannelt ja koorijuhtimist. Pop-jazz suunal saab õppida laulu, klaverit, kitarr, basskitarr, löökpille, orkestripille. Plaanis on avada kolmas õppesuund, helirežissuur, milles saab õppida helirežissööri assistendiks. (G. Otsa nimelise Tallinna Muusikakooli arengukava aastateks 2004–2009; otsakool.edu.ee)

Ka kellegi tegevussuundadest (ehk tegevusvaldkondadest) rääkides saaks väljenduda hoopis täpsemalt, kui vahelduseks kasutada teisigi sõnu.

EPKK [põllumajandus-kaubanduskoja] juhatuse esimees Ants Käärma toonitas oma 2005. aasta tegevusaruannet esitades koja tegevuse kahte põhisuunda: põllumajandus ja maaelu ning toidukvaliteediga seonduv tegevus. Mõlemal suunal on tegevus olnud aktiivne. Maaelu ja põllumajanduse suunal on moodustatud erinevad toimkonnad, korraldatud on teemafoorumeid. [- - -] Oluline on koja töö ka toidu kvaliteedi ja ohutuse suunal. (Põllumajandusministeeriumi pressiteade 08.06.2006, www.agri.ee) → mõlemas valdkonnas ~ vallas, maaelu ja põllumajanduse edendamiseks, toidu kvaliteedi ja ohutuse saavutamisel ~ hoidmisel

Suhkrutrahv Euroopa Liidu suunalt

Eelkõige poliitika- ja majanduskeeles leidub ohtralt näiteid, kus *suuna* seos liikumissihiga on väga ähmaseks jäänud. Sageli saaks tagasõnalaadse *suunal*, *suunale* või *suunalt* asendada käändelõpuga, mõnikord võib aga parandusettepanekut nuputades autori mõtet ainult oletada.

Organisatsiooni kuulumise eesmärk on saarte ja perifeersete regioonide huvide esindamine EL institutsioonide suunal ja oma riigi valitsusasutuste suunal, kasutades CPMR-i kui Euroopa ühe tugevaima lobiorganisatsiooni kogemusi ja ressursse. (Saare maavalitsuse raamatupidamise aastaaruanne, www.saare.ee) → EL-i institutsioonides ja oma riigi valitsusasutustes

Ning arvestades varasemaid väljaütlemissi oleks võinud tsentristide suunalt oodata järsemat kriitikat. (Eesti Ekspress 16.06.2005) → tsentristidelt ~ tsentristide poolt

Golikovile, Bronšteinile, Grigorjanile jt jäi peaministrite ja suursaadikute nõunike, abide jne roll. **Ida suunal** oleks neil olnud kindlasti enam võimalusi. (Postimees 21.08.2004) → **idas, ida pool, idariikides**

Huvitav, kuhu on jäänud euroametnik Henrik Hololei, kes rääkis tele-
ris naeru kõkutades, et mingit [suhkrutrahvi] ohtu lääne suunalt pole karta. (SL Õhtuleht 07.05.2005) → **läänest, lääne poolt, lääneriikidest ~ lääneriikidelt**

Lasnamäe suunal on pakkumine kaubanduspindade osas peaaegu ole-
matu. (Postimees 15.11.2006) → **Lasnamäel (või äkki Lasnamäe pool?)**
kaupluseruume peaaegu ei pakutagi

Eesti keele lektorid on Vilniuse Ülikooli juures, Peterburis ja eelmise
aasta sügisest ka Pariisis. See võiks olla palju laiem, järgmised sammud
võiksid olla **Saksamaa suunal**. (Eesti Ekspress 17.06.2004) → **järgmised**
sammud võiks teha **Saksamaal**

.. miks siis selline haritud tööjõud meile ei tule, kuigi **Euroopa Liidu**
suunalt on juba mitu aastat lubatud täiesti vaba tööjõu liikumine. (Pos-
timees 13.10.2006) → **Euroopa Liidus on lubatud** vaba tööjõu liikumine,
Euroopa Liit lubab vaba tööjõu liikumist, **Euroopa Liidus on** tööjõu
liikumine vaba

Langus jätkub Soome suunal. Värskest avaldatud Statistikaameti
numbritele tuginedes langesid välismaalaste majutused 6% ja soomlaste
arv koguni -13%... (www.infoturism.ee, 01.05.2006) → **Soomlasi käib**
meil järjest vähem.

Ettevõtte **müügitgevus toimub kolmel suunal**: kaup väljastatakse termi-
nalist, viiakse kliendile kätte või väljastatakse mahutist kliendi transpor-
divahendi paaki. (Jetoil AS-i pressiteade) → ettevõtte müüb kütust **kolmel**
viisil ~ kolme moodi, ettevõttel on **kolm müügivõimalust**

Poola toetab Eestit **NATO suunal**. Poola Vabariigis ametlikul visiidil
viibiv Riigikogu esimees Toomas Savi ja teda saatev delegatsioon said
kohtumisel peaminister Jerzy Buzek'iga veelkord kinnitust, et Poola toetab
jätkuvalt kolme Balti riigi saamist NATO-sse juba järgmises laienemis-
ringis. (Riigikogu pressiteade 30.04.2001) → **toetab Eesti vastuvõtmist**
NATO-sse, Eesti NATO-püüdlusi

Küsimärgi kahvatumine NATO-suunal [pealkiri]. [---] Viimane aasta
on toonud Eesti, Läti ja Leedu **NATO-pürgimuste suunal** kaasa tohutu
ja positiivse arengu. (Eesti Päevaleht 12.04.2002) → **NATO küsimärgi**
kahvatumine; NATO-pürgimustes

KredExi nõukogu otsustas hinnata Ukraina senisest vähem riskantseks,
mis võimaldab KredExil nüüdsest eksportijatele garantiisid ka **Ukraina**

suunal väljastada. (www.kredex.ee) → garantiisid Ukraina kohta, Ukrainasse eksportijatele

Põhjala suunal jätkab uus isik. Põhjamaade ministrite nõukogu Eesti esinduse endine direktor Kalli Klement lõpetas eile, 1. augustil töö sellel kohal. Samal päeval alustas tööd Carita Pettersson. (EPL Online 03.08.2006) → **Põhjalas, Põhjala suhteid jätkab uus isik**

Eesti Pank tõrjub kriitikat ebatäpsete prognooside suunal. Endise Hansapanga juhi Indrek Neiveldi kriitika keskpanga ebatäpsete majandusprognooside ja hoiatuste kohta on Eesti Panga hinnangul alusetu. (EPL Online 09.09.2006) → **ebatäpsete prognooside kriitikat, kriitikat ebatäpsete prognooside kohta** (nagu teises lauses ongi)

Moskva patriarhaadi ortodoksi kiriku probleem oli Venemaa poolt teadlikult ülepolitiseeritud, mida kasutati instrumendina poliitilises tegevuses Eesti suunal. (Postimees 23.04.2002) → **Eesti-vastases poliitikas**

Meedia lootis, et haridusminister saab lapse ja Eesti saab, jah, mõnekski ajaks, aseministri, kellest pole peljata uusi piinlikke komistusi Marimaa suunal ja muus. (Postimees 24.05.2006) → **komistusi Marimaast rääkides, komistusi Marimaal ja mujal**

„Kultuuriministeriumi eelarvest pole võimalik sentigi saada,” ütles Margus Allikmaa. „Ainus võimalus on, et valitsuse ja Riigikogu tasemel leitakse, et see on vajalik projekt ja toetus hääletatakse eelarvesse sisse. Nüüd tuleb selleks väga jõuliselt Tallinna suunal tegutseda.” (Postimees 13.10.2000) → **tuleb Tallinnas jõuliselt mõju avaldada**

Praegu on samamoodi, sajad inimesed töötavad eurolaulude suunal, aga professionaalset instrumentaalmuusikat ei toeta keegi. (Eesti Ekspress 14.01.2004) → **eurolauludega, laulude kallal, laulude loomiseks, toetuseks, eurolaulude edu huvides ... ?**

Lõppu jäägu lugejale endale arupidamiseks:

See strateegia nõuab mitme osapoole tegevuse koordineerimist ja harmoneerimist, kus Eestil tuleb olla aktiivne eestvedaja ja suhtleja. Eesti julgeolekupoliitika peab kiirgama pidevat aktiivsust 360-kraadilisel suunal. (EKI tekstikorpusest)

¹ H. Saari, Keelehääling. Tallinn: Valgus, 1976, lk 112–113; M. Raadik, Suunas. – Tiiu Erelt, Mati Erelt, Maire Raadik, Tiina Leemets, Sirje Mäearu. Keele- nõuanne soovitab 2. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2000, lk 22–24